

devne tožbe sem že ponovno predložil vladi, in ako ravno se mi je obljubilo, odpraviti te pomankljivosti, se vendar do danes ni še nič ukrenilo.

Naše ljudstvo pa že željno čaka na zboljšanje razmer. Kako stoji namreč razmere sedaj? Pridem na primer pri okrajnem glavarstvu v pisarno živinozdravnik. In kaj najdem tam? (Poslanec Korošec: „Razne stole.“) Niti ne, ker je pisarna zaprta. Pač pa najdem kak listek, ki mi pove, da je živinozdravnik — recimo — danes v St. Ilju ali St. Lenartu, samo doma ga ni skoro nikoli. Ako pa hipoma izbruhne kje kak nalezljiva kužna bolezen, kaj naj potem napravi? Na dveh mestih obenem v resnici ne more biti, za to bi moral imeti stalnega asistenta.

Z ozirom na vse to je končno stavil poslanec Pišek sledečo resolucijo:

Ker je pri pobujanju rudečice, ki leto za leto omobutno škoduje našemu kmetu, cepljenje za obrambo še vedno premalo znano, in ker bo zaupanje svinjerejcev v to sredstvo šele potem popolno, ako se bo cepljenje v gotovih mejah v polni meri nadomestilo, stavi sledeči predlog:

Visoka zbornica skleni:

1. V pospeševanje cepljenja zoper rudečico se da vladi razun že dovoljenih svot, ki se jih uporabi za nabavo serumov in za podporo zdravnikom, na razpolago še 500.000 K.

2. Ta svota naj se deloma uporabi za brezplačno cepljenje svinj pri revnejših posestnikih, deloma pa naj se iz nje napravi fond, iz katerega se bo odškodnovalo one posestnike, katerim navzlic cepljenju cepljeni prašiči tekem šest mesecev na rudečico poginejo. Vladi se naroča, da sklep kakor hitro mogoče izpelje.

3. V smislu nove postave o kužnih živinskih boleznih se naroča vladi, da osnuje državne, oziroma deželne zavarovalnice, iz katerih se bodo dobile odškodnine za take živali, za katere državna blagajna ne da nobene, ali vsaj ne zadostne odškodnine. Dohodki teh zavarovalnic naj obstajajo iz prispevkov države, dežele, okrajev in iz zavarovalnih premij.

4. Vladi se naroča, da skrbi za zadostno število okrajnih živinskih zdravnikov, oziroma asistentov. Prosim za sprejem te resolucije.

Govoru je sledilo živahno pritrjevanje.

Državni zbor.

V petek, dne 10. t. m. se je pričela v državnem zboru razprava o proračunu. V to razpravo so posegli tudi naši poslanci.

Poslanec Pišek je govoril o boleznih in cepljenju svinj proti rudečici. Njegov govor prinašamo na uvodnem mestu.

Poslanec dr. Korošec je govoril o otvoritvi bosenskega deželnega zbora, ki pa je bila, žal, kaljena vsled napada na deželnega šefa barona Varesanina, ki vživa ljubezen vsega prebivalstva. Govoril je tudi o laškem vseučilišču in izjavil, da Slovenci načeloma ne nasprotujejo laškemu vseučilišču, njihov boj velja le staremu načelu avstrijskih vlad, ki en narod zapostavlja, drugega pa predpostavlja. Jugoslovani zahtevajo odločno, da se postopa s kulturnimi vprašanji vedno le v okviru enakopravnosti. Od te zahteve ne odstopijo niti za las in upajo, da jih bodo v tem boju podpirale vse slovanske stranke. Kar se tiče one točke, da bi odklonitev laškega vseučilišča napravila neugoden vtis na Italijo, opozarja govornik avstrijsko vlado, naj se v tem oziru postavi na slično stališče, kakor italijanska vlada, in naj zahteva pravice za Slovence, katerih je 45.000 pod Italijo, in ki oni niso pripoznani ter nimajo nobenih pravic ne v uradih, ne v šolah. Na Ogrskem so Slovenci tako preganjani, da jim še slovenskih knjig in časopisov ne puste dostavljati, in si jih morajo v vrečah ponoči prenašati preko meje. Avstrijska vlada naj se torej zavzame za Slovence v Italiji in na Ogrskem.

Poslanec Povše se je v seji dne 17. t. m. odločno potegnil za kmečki stan. Kmetje niso povzročili draginje, kajti oni še sami potrebujejo podpore od strani vlade, ako hočejo obstati. Zlasti za pašnike in sploh za živinorejo bo morala vlada še veliko storiti.

V isti seji je govoril poslanec dr. Benkovič. Opisoval je razmere v naši premogokopni industriji in opozarjal na visoke tarife južne železnice. Govornik je tudi zahteval, da se kraji na Spodnjem Štajerskem in na Gorenjskem telefonično zvežejo z Zagrebom. Nadalje naj bi se čimprej zgradila železniška proga Polzela-Kamnik. Končno je govoril g. poslanec tudi o obstrukciji v štaj. dež. zboru. Da so Slovenci posegli po obstrukciji, se ni treba prav nič čuditi. Obstrukcija je bila samo bramba proti napadu na posestno stanje Slovencev.

Politični ogled.

— **Kratko zasedanje deželnih zborov?** V nemških poslaniških krogih se trdi, "da se bo državni zbor, če ne bo mogoče v poletnem zasedanju velikega finančnega načrta vlade ali pa samo malega finančnega načrta rešiti, že prve dni meseca julija odgodil." V tem slučaju se namerava meseca julija sklicati deželne zbornice h kratkemu zasedanju.

— **Balkanska zveza.** Minole dni je bil v Belgradu in Sofiji na obisku turški prestolonaslednik.

Obisk je imel namen, udeleževati misel zbližanja balkanskih držav. Srbska poluradna „Samouprava“ pravi, da bo vprašanje o balkanski zvezi kljub vsem zaprekam v kratkem času gotovo rešeno. Turški zunanji minister Rifat paša se je izjavil, da ni ustanovitvi balkanske zveze pod turško nadvlado ničesar na potu. Zveza bo v začetku sklenjena na gospodarskem polju.

— **Sedmi splošni avstrijski katoliški shod** bo letos v Inomostu na Tirolskem od 9. do 11. septembra.

Mala politična naznanila.

Dne 17. junija: Sedanja srbska vlada ostane še nadalje na krmlu. (Kluba obeh radikalnih skupin sta izrekla vladi popolno zaupanje, kakor tudi zagotovilo, da bosta v bodoče podpirala vlado soglasno pri vseh njenih predlogih. — Bosenski deželni šef general Varesanin je bil dne 15. t. m., ko se je peljal s svojim adjutantom od otvoritve bosenskega sabora v konak, napaden od nekega Bogdana Karajiča, ki je petkrat z revolverjem nanj ustrelil, a ga k sreči ni zadel. S šestimi krogli se je Karajič sam ustrelil. — Protigrški bojot na Turškem se širi. Turška vlada ni hotela izdati pripoznalnice novoimenovanemu grškemu konzulu v Seresu. Poroča se, da je grška vlada med obmejno prebivalstvo v Tesaliji razdelila orožje.

Dne 18. junija: Na Dunaju je bil večeraj ogrski ministrski predsednik Khuen Hedervary v audijenci pri cesarju, kateremu je predložil v odobrenje prestolni govor. Tudi ogrski finančni minister je prišel na Dunaj, posvetovat se z avstrijskim finančnim ministrom Bilinskim o davku na špirit, o monopolu vžigalic in o korakih proti petrolejskemu kartelu. — Letošnje srbske vojaške vaje se bodo vršile ob bosenski meji, v okolici reke Drine. — Obolela sta nemški cesar in cesarica.

Dne 19. junija: Bolgarska vlada je dobila obvestilo, da namerava turški sultan Mehmed V. obiskati bolgarskega cara Ferdinanda v Sofiji. — Egipčovski ministri dobivajo vsak dan pretilna pisma, tako, da se brez spremstva policajev ne upajo več na ulico. — Cesar odpotuje dne 22. t. m. povodom otvoritve ogrskega državnega zbora v Budimpešto, kjer ostane tri dni.

Dne 20. junija: Na Dunaju so bile danes pred vseučiliščem velike demonstracije nemških buršev proti ustanovitvi laškega vseučilišča na Dunaju. — Bojot proti Grkom na Turškem se je razširil sedaj tudi na grške trgovce. — V Budimpešti se je vršilo danes ustanovno zborovanje ogrske narodne delavne stranke. — Portugalski kralj se misli baje oddati prestolu.

Na vseh slovenskih gorah in hribih na vseh točkah, ki so vidne daleč na okolu, naj se zasvetijo 4. julija ob 9. uri zvečer naši kresovi.

Pripravljajte se povsod za manifestacije 10. julija. Že sedaj nabirajte člane za svojo podružnico „Slovenske Straže“!

Razne novice.

Župnijo Leskovec v Halozah dobi č. g. Ognjeslav Škamlec, dosedaj kaplan v Ljutomeru. — Čestitamo!

Duhovska vest. Župnijo Smartno v Rožni dolini je dobil č. g. Jožef Erker, kaplan v Mozirju.

Iz politične službe. Okrajni komisar dr. Emil Lubec v Mariboru je prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Ptuj.

Od drž. pravdnštva. Za namestnika državnega pravdnika v Mariboru je imenovan dr. Maks Reiser, dosedaj sodnik v Mariboru.

Poštni pečat se od 15. t. m. ne pritiska več na pisma, ki prihajajo s pošto. Izjema so le eksportna pisma in pošiljke poste restante, izvemši tiskovine in blagovne vzorce.

Iz šole. Kot nadučitelj na ljudski šoli v St. Lenartu nad Laškim je nameščen nadučitelj pri Sv. Duhu v Halozah, Franc Šegula; na ljudski šoli pri Sv. Martinu na Pohorju je nastavljen za nadučitelja stalni učitelj v Rajhenburgu, Peter Jankovič. Za stalno učiteljico na ljudsko šolo v Spod. Dravogradu pride stalna učiteljica v Prihovi, Marija Goričan; na ljudski šoli v Skalah je postal stalen tamošnji začasni učitelj Ferdinand Pokeržnik.

Razpisana učiteljska mesta. Na 6razredni ljudski šoli v Konjicah okolica je razpisano mesto stalnega učitelja, oziroma učiteljice. Prošnje do 20. julija. Zahteva se zmožnost obeh deželnih jezikov. — Na 5razredni ljudski šoli v Čadramu je razpisano mesto stalnega ali začasnega učitelja. Prošnje se morajo vpsolati do 20. julija krajnemu šolskemu svetu v Čadramu, pošta Oplotnica. Dokazati se mora znanje obeh deželnih jezikov. Krajni šolski svet da na leto 60 K za stanovanje in 20 K za drva.

Na dan podružnice „Slovenske Straže“ Doslej je naznanjena osrednji pisarni „Slovenske Straže“

ustanovitev naslednjih podružnic „Slovenske Straže“: 1. Osrednja moška podružnica v Ljubljani. — 2. Osrednja ženska podružnica v Ljubljani. — 3. Dunaj. — 4. St. Ilj. — 5. Vipava. — 6. Kronberg. — 7. Sv. Ivan pri Trstu. — 8. Trnovo na Notranjskem. — 9. Krka pri Zatičini. — 10. Smartno pod Smarno goro. — 11. Kamnik. — 12. St. Vid pri Vipavi. — 13. Velikovec in okolica. — 14. Makole. — 15. Celje. — 16. Črnomelj. — 17. Homec. — 18. Cerkno. — 19. Ljutomer in okolica. — 20. Kranj. — 21. Hotederšica. — Tudi vse druge slovenske župnije na dan s podružnicami! Vse potrebno pri vladi preskrbi pisarna „Slovenske Straže“ v Ljubljani, kateri naj se pošlje 2.20 K za koleke. Podrobni podatki se dobe v oklicu, ki je izšel v „Slovenču“ v petek dne 10. junija. Prosimo, da se naznanila o ustanovitvi podružnic osrednji pisarni nemudoma pošljejo! Čas hiti — zato je nujno treba, da nikjer ne odlašajo s pripravljalnimi deli za 10. julij!

Pet različnih vrst narodnih kolekov v korist obmejnih Slovencev bo razpečavala od prihodnje sobote naprej pisarna „Slovenske Straže“ v Ljubljani. Koleki: Slomšek, Einspieler, Slovensko dekle, St. Ilj, Slovenska zemlja so po dva vinarja, prekupovalcem, društvom 20% popusta. Naj ta kolek takoj naroče naši somišljeniki, naša društva, posojilnice, župni uradi, županstva! Dne 10. julija povsod razpečavajte narodne koleke v korist obmejnih Slovencev, in v ta namen koleke že sedaj naročajte, da se pisarni preveč dela naenkrat ne nakupiči. Na naročila brez denarja se ne more ozirati.

Razpis službe občinskega tajnika, eventuelno sluge. Županstvo Zakot pri Brežicah razpisuje to mesto. Tajnik lahko prevzame tudi mesto sluge; plača po dogovoru, prosto stanovanje, samci prednost, znanje slovenščine in nemščine v govoru in pisavi potrebno; prošnje je vložiti do 1. julija, nastop do 15. julija 1910.

Romarski vlak na Trsat bo šel letos prvokrat iz Maribora, in sicer dne 11. julija. V Maribor naj pride vlak 12. julija zvečer. Na Trsat je bila poprej Marijina hišica, ki je sedaj v Loretu. Trsat je slavna in mnogo obiskana božja pot. (Peljamo se do Reke, od koder je še malo uro peš do Marijinega svetišča. Pri tej priložnosti se peljemo tudi pol ure po morju, in sicer nazaj grede v Opatijo. Obiskali bomo med potom še svetovno znano Postojnsko jamo. Opozorjamo vse, ki se zanimajo za to božjo pot, nainserat v današnji številki „Slovenskega Gospodarja“, kjer najdejo natančni vozniki red in cene. — Vse pristaše, in posebno č. gg. dušne pastirje prav uljudno prosimo, da na to romanje ljudstvo opozorijo, denar za karte poberejo, in prej ko mogoče skupno karte naročijo ter si vse stroške takoj naprej odtegnejo. — Romarski odbor.

Rubež na plače in pokojnine. Državni zbor je sklenil zakon, s katerim se poviša znesek plač in pokojnin uradnikov, ki ga ni mogoče zarubiti. Dosedaj je bil tozadevni znesek 1600 kron na leto za aktivne uradnike in 1000 kron za penzioniste, vdove in sirote. Po novem zakonu je povišan ta znesek na 2000 K za uradnike, in na 1200 K za penzioniste, vdove in sirote. — Po novem zakonu je možno torej zarubiti pri dohodkih, ki izvirajo iz aktivnega službovanja znesek, ki presega 2000 K (dosedaj 1600 K) in pri vseh drugih dohodkih 1200 K, (dosedaj 1000 K.). — Zakon stopi v veljavo s prvim četrtletjem, ki sledi onemu, v katerem bo zakon proglašen. Prepovedi plač, ki so bile prej dovoljene, kakor je stopil zakon v veljavo, in ki so v nasprotju s tem zakonom, se razveljavijo, ako to zahteva dolжник. — Ta zakon, ki je zelo važen, toliko za uradnike, učitelje itd., kolikor za trgovce, obrtnike in posojilnice, je bil sklenjen, ker so se v zadnjem času zelo podražila toliko živila, kolikor stanovanja.

Vsiljivost. Podpisani sem že večkrat poslal list „Sloga“ nazaj, ker ga nisem naročil in ga sploh ne maram. Vendar vkljub temu se mi list ponovno vsiljuje, kakor konjska muha. Izjavljam javno, da si naravnost prepovedujem, da bi se mi „Sloga“ še nadalje pošiljala. Jaz čitam „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo“. — Jožef Munda l. r., posestnik v Vodrančini.

Lepota učiteljskega stanu. Nemški list: „Chr. Sch. u. Etern-Zeitung“ krasno označi vzvišenost učiteljskega poklica. Kaj bi moral biti učitelj? — Učitelj bi moral biti: 1. najbolj pobožen kristjan; 2. najnežnejši ljubitelj mladine; 3. najboljši poznavatelj ljudi; 4. neutrudljiv v samoizobrazbi; 5. stalen v molitvi! — Učitelj bi moral biti: 1. učitelj resnice; 2. učitelj čednosti; 3. namestnik starišev; 4. angel varih otrokom božjim; 5. kažipot v nebesa! — Ali je kateri stan na svetu bližji duhovskemu stanu? Zakaj pa dandanes mnogi stariši učiteljskega stanu ne čislajo? Ker so mnogi učitelji vse drugo, samo to ne, kar bi morali biti! Ako bo učiteljstvo začelo spoznavati vzvišenost in lepoto svojega stanu in stremiti po resničnih vzorih, bo tudi v očeh vernega slovenskega ljudstva našlo tisti ugled, ki ga v polni meri vživa in zasluži dobro učiteljstvo!

Iz liberalne Zadrzne zveze v Celju je izstopilo leta 1909 32 posojilnic. Tudi leta 1910 je izstopilo že nekaj posojilnic. Opravičena je radi tega zahteva naših pristašev, da še one posojilnice, katere do sedaj pripadajo celjski zvezi, iz nje izstopijo. Dobili smo tozadevno več vprašanj, na katere odgovorimo, da je zadnji čas za izstop konec tega meseca. Brezdvomno bodo posojilnice sedaj, ko se je vsa zmernejše elemente kakor gospode: M. Vošnjaka, A.